

Espesyal a Report

NARUNGSOT A PANANGLIPIT TI PASISTA A REHIMEN US-MARCOS

Report iti Karbengan-*tao*
(Disyembre 1, 2022—Disyembre 1, 2023)

Disyembre 2, 2023

Panglukat

Daytoy a report ket naggapu iti impormasyon nga inurnong ken inamiris ti Ang Bayan (AB) maipanggep kadagiti kaso ti panaglabsing iti karbengan-*tao* nga inaramid ti Armed Forces of the Philippines (AFP), Philippine National Police (PNP) ken dadduma pay nga armado nga ahente ti rehimen US-Marcos manipud Disyembre 1, 2022 aginggana Disyembre 1 itatta a tawen. Iladladawan ditoy ti kinakaro ti kinaulpit ken kinaranggas a linak-am ti umili a Pilipino iti napalabas a maysa tawen, iti uneg ti agtultuloy a kampanya ti pananglipit ken kontra-insurhensya ti rehimen US-Marcos.

Kayat nga ipakaammo ti AB nga ad-adu pay a kaso iti kaaw-awayan ti saan a nai-report maigapu ti kinarigat dagiti yunit a makaipatulod kadagiti report a sumangsango iti nakakaro nga operasyon militar. Saan na met a sinaklaw dagiti pinatay iti nagan ti "gerra kontra droga" nga inrugi ti rehimen Duterte ken itultuloy ti agdama a rehimen. Saan met a naan-anay a nasaklaw iti daytoy agdama a report ti adu a panaglabsing iti karbengan-*tao* kadagiti umili a Moro a kadawyan ket saan a maibutbutaktak iti publiko.

Iti daytoy a report, bininsa-binsa ken dinakamat ti AB ti agduduma a panaglabsing iti karbengan-*tao* iti tunggal pasamak. Inusar na ti internasyunal a pagrukudan iti panagtayá iti bilang dagiti biktima ti ebakwasyon ken militarisasyon, ken iti bilang dagiti ubbing nga apektado.

Patakaran ti pananglipit

Idi Agosto, impablaak ti rehimen US-Marcos ti baro a National Security Policy (NSP) para iti tawen a 2023-2028. Iti linaon ti NSP awan nagbaliw iti nakaro a pasista a terorismo ti estado, panag-parparintumeng iti imperyalista nga US ken pananglipit kadagiti pwersa a patriyotiko ken demokratiko.

Agtultuloy nga itantandudo ti baro nga NSP ti panangipauneg iti amin a paset ti kagimongan - manipud ekonomya aginggana aglawlaw - iti balangkas ti "nailian a seguridad" a lallalo a mangpadpadakkel iti akem ti militar ken dagiti ahensya a pangseguridad iti panagpataray ti reaksyonaryo nga estado. Agtultuloy a rumingringbaw ti AFP ken dagiti pwersa a pangseguridad, babaen ti National Task Force -Elcac, a makibiang kadagiti sibilyan nga ahensya ken dagiti lokal a gubyrno aginggana iti tukad-barangay.

Direkta nga indeklara ti baro nga NSP ti panangipatungpal kadagiti adang tapno lipiten ti aw-awagan ti rehimen a "dagiti ligal a prente ti CPP-NPA-NDFP" tapno kano ket "isardeng ti rekrutment, putden ti suporta a pampinansya ken labanan ti propaganda." Iti napalabas a tawen, awan latta sarday ti malisyoso a panangisilpo kadagiti aktibista iti armado a tignayan tapno ikalintegang ti naranggas a panangatake kadakuada, kasta met kadagiti kalaban na iti pulitika ken uray iti ordinaryo nga umili. Nakadidillaw ti panagadu dagiti sibilyan a biktima ti inkapilitan a panagpukaw wenno panagdesaparesidos.

Iti kaaw-awayan, ipapauneg iti nairteng a militarisasyon ken okupasyon dagiti komunidad iti langa dagiti *focused military operation* ken okupasyon kadagiti baryo iti linged ti Retooled Community Support Program (RCSP). Kadagitoy nga operasyon na, dagiti sibilyan ken mannalon ti kangrunaan a punpuntiryaen ti ranggas militar ken pananglipit. Kagiddan na ti awan an-anawa nga *aerial bombing*, istraping ken panangkanyon kadagiti bambantay ken kabakiran a mangmangted peggad iti biag dagiti sibilyan ken mangdaddadael iti aglawlaw.

Intultuloy met ti rehimen dagiti ubbaw a "lokalisado a tungtungan a pangkappia" nga awan sabali nu di kampanya iti intimidasyon, pwersado a "panagpasurender" kadagiti sibilyan ken panangkurakot iti pondo ti pagilian.

Agtultuloy met ti awan an-anawa a panaglabsing ti estado kadagiti pagannurutan ti gubat, iti langa ti inggagara a pampapatay kadagiti nasugatan a mannakigubat, pampapatay kadagiti sibilyan kadagiti "peke nga engkwentro" ken panangparigat kadagiti sibubukel a komunidad kadagiti panawen ti operasyon kombat.

Dagiti panaglabsing iti karbengan-tao

Iti listaan ti Ang Bayan, 127,386 ti nagbalin a biktima dagiti panaglabsing iti karbengan-tao ti rehimen US-Marcos iti napalabas a tawen. Nailista ti AB ti dumandanon iti 957 kaso (wenno surok dua kaso kada aldaw) dagiti panaglabsing iti karbengan-tao iti intero a pagilian. Kaaduan a kaso ti nailista iti bulan ti Marso (129 kaso).

Iti abereyds, addaan pito a biktima ti pampulitika a pampapatay kada bulan. Addaan maysa a biktima ti panagdukot kada lawas ken dua ti biktima ti tortyur kada dua lawas. Nakapaglista ti AB ti 284 biktima ti panagipangta, pammutbuteng ken intimidasyon kada aldaw. Saan a bumaba iti 4,524 ti nagbalin a biktima ti inkapilitan a panagbakwit ken dislokasyon maigapu ti okupasyon militar iti kaaw-awayan.

Dagiti Panaglalsing iti Karbengan-tao

(Disyembre 1, 2022 – Disyembre 1, 2023)

Bilang dagiti biktima:

127,386

Bilang dagiti kaso:

957

Pammapatay

79

Panagdukot

87

Panagpilit

898

Napaay a
pammapatay

28

Panag-aresto ken
panagibalud

155

Inkapilitan a panagbakwit
ken dislokasyon

4,524

Tortiyur

44

Panangpasakit

58

Panagpangta, pananglipit,
intimidasyon

103,736

BILANG TI KASO KADA REHIYON
[DISYEMBRE 1, 2022 - DISYEMBRE 1, 2023]

25

CORDILLERA

4

ILOCOS REGION

22

CENTRAL LUZON

197

SOUTHERN TAGALOG

13

PANAY ISLAND REGION

345

NEGROS ISLAND REGION

12

CENTRAL VISAYAS

22

CAGAYAN VALLEY

18

METRO MANILA

143

BICOL REGION

67

EASTERN VISAYAS

12

NORTH EASTERN MINDANAO

3

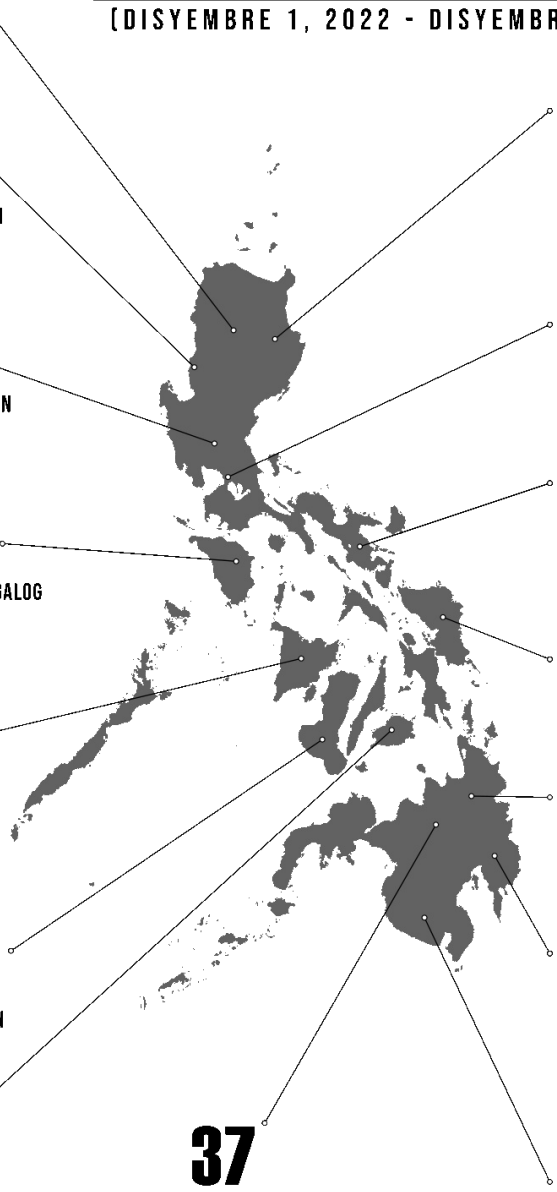
DAVAO REGION

37

NORTH CENTRAL MINDANAO

11

FAR SOUTH MINDANAO

Pammapatay, napaay a pammapatay ken tortyur

Saan a bumaba iti 79 ti biktima ti pampulitika a pammapatay iti intero a pagilian iti napalabas a tawen. Ti 25 biktima ket pinatay bayat nga adda iti kustodiya ti militar. Sangapulo ket tallo (13) met kadagiti biktima ti natay gapu iti awan-pilpilien a panagpaltopaltog ti militar.

Kaadduan kadagiti kaso ket nailista iti panawen dagiti *focused military operation* (FMO) ken RCSP dagiti soldado ken pulis kadagiti komunidad. Agarup amin dagiti pammapatay ket parparuaren ti AFP a dagiti peke nga engkwentro wenno ar-aramid a labanan, a sigud a paaw-awanen kinaagpayso ti pamilya, kaaruba ken uray dagiti opisyal ti lokal a konseho iti baryo. Alisto met a paaw-awanen kinaagpayso na dagitoy ti yunit ti New People's Army (NPA) iti lugar. Tapno aglanga a natay iti engkwentro, sukukatan, ik-ikkan kadagiti armas, bala ken dadduma pay nga usar militar dagiti bangkay da, ken ipapa-idda iti kapitakan. Kas iti napalabas, agtululoy ti panagala ti militar kadagiti ladawan dagiti bangkay tapno iwaras iti *social media* ken pagpyestaan dagiti *troll* da.

Kadagiti pinatay, kaadduan dagiti mannalon (56). Lima kadagiti biktima ket menor-de-edad, karaman ti maysa a 2-tawen nga ubing a lalaki. Iti kabuklan, 11 babbai, karaman ti maysa nga 6-bulan a masikog, ti pinatay dagiti soldado ken pulis. Kadagiti biktima, 22 dagiti *hors de combat* (dagiti kombatant nga awanan kabaelan a lumaban gapu ta addaan sugat wenno agsakit), saan a kombatant wenno dagiti retirado ti rebolusyonaryo a tignayan. Tallo a kaso ti masaker met ti nailista.

Iti syudad, nalatak a kaso ti pammapatay kenni Jude Fernandez idi Setyembre 29. Isuna ket beterano nga organisador ti tignayan a tegged. Pinaruar nga "limmaban" isuna kabayatan nga iprisprisinta ti mandamyento de aresto iti pagdagdagusan na a balay idia Binangonan, Rizal. Saan nga armado ni Fernandez. Segun iti report ti grupo a nagsukisok iti lugar ti krimen, awan nakita nga ebidensya nga isuna ket "limmaban." Kamali met ti mandamyento nga imprisinta kenkuana, a nakanagan iti maysa nga "Oscar Dizon." Maika-uppat isuna a biktima ti pammapatay iti intar ti tignayan a tegged iti panawen ni Marcos.

Iti kaaw-awayan, nakaam-ames ti inaramid a krimen ti militar iti aktibista a ni Arthur Lucenario. Dinukot isuna idi parbangon ti Abril 14 idiy ili ti San Miguel iti isla ti Bohol ken limed nga impupok iti uneg ti makabulan. Idi Mayo 12, inwara ti natayen a bagi na idiy Barangay Tabuan, Antequera. Nagaramid ti AFP ti istorya nga engkwentro tapno kalluban ti krimen da. Naimarka iti bangkay na ti kinakaro ti linak-am na a tortyur.

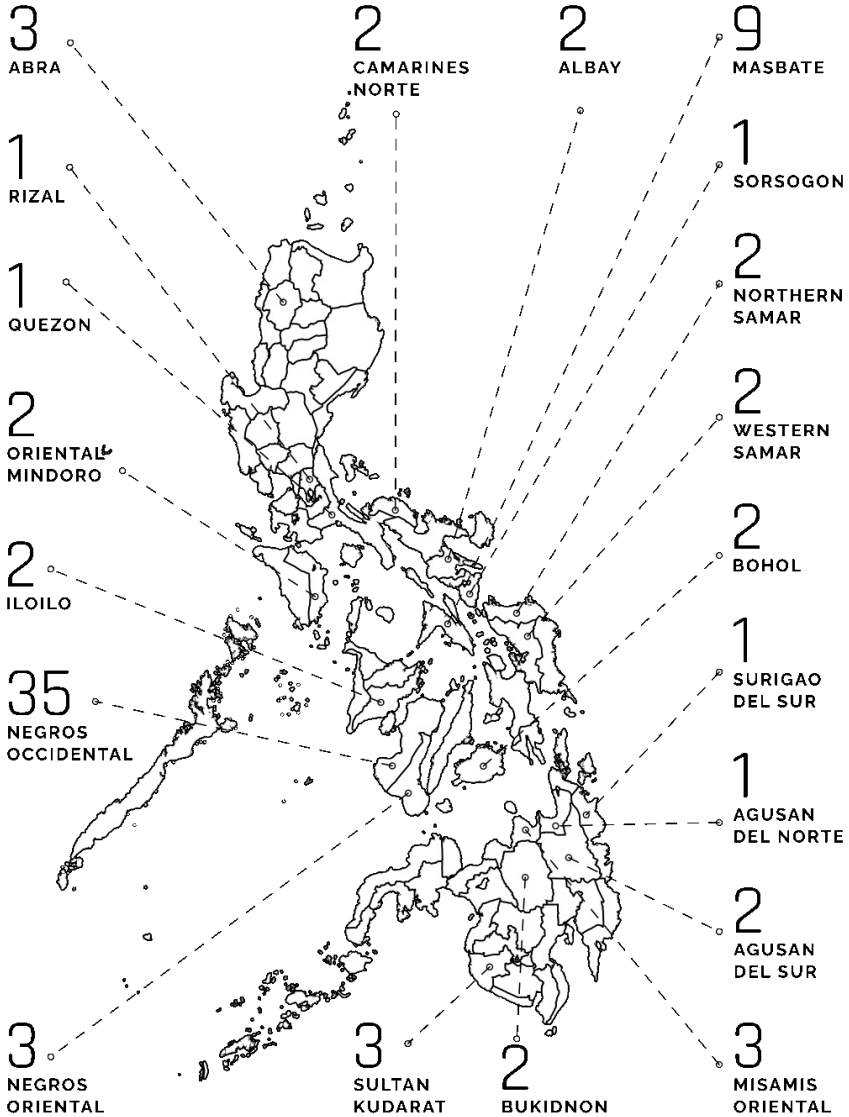
POKUS : Masaker iti Kabankalan 6

Agbibahe idi Setyembre 21 ti lima a mannakigubat a nakalugan iti traysikel nga imanmaneho ni Robin Gaitan idi patudduan ida ti bala dagiti soldado ti 47th IB idiy Sityo Lubi, Barangay Tabugon, Kabankalan City, Negros Occidental. Sigida nga pimmusay ti innem, kakuyog ti medik ti NPA a ni Melissa de la Peña (Ka Diane), nga idi ket innem a bulan a masakog, ken ti asawa na a ni Alejo de los Reyes (Ka Bravo). Dagiti tallo pay a mannakigubat a natay ket da Bobby Pedro (Ka Rekoy), Mario Mullon (Ka Goring) ken Janice Flores (Ka Joyce). Saan da nga armado ngem pinuarar ti militar nga adda ti "engkwentro" ken nakaala da pay ti armas kalpasan na.

Pinaawan kinaagpayso na ti NPA ti panagul-ulbod ti 47th IB. Kunana, panaglabing kadagiti internasyunal a makatao a linteg ti pampapatay iti lima a kombatan nga awan iti gaway a lumaban. Tinalmegan met ni Bishop Gerardo Alminaza idiy San Carlos, Negros Occidental a rumbeng a sinigurado ti militar ti maksimum a proteksyon iti karisiris a partido, aglalo ta adda sibilyan, kas ti inkeddeng ti Martens Clause.

Nailista met ti Ang Bayan ti 28 kaso ti napaay a pampapatay iti napalabas a tawen idiy Kalinga, Camarines Norte, Masbate, Negros Occidental, Negros Oriental, Northern Samar, Surigao del Sur, Bukidnon ken Misamis Oriental. Karaman kadagitoy a kaso dagiti agop-operasyon a yunit ti militar, nga iti buteng a maunnaan, ket awanan aniaman a mangpalpaltog iti siasinno man a masabsabat iti bakir wenno dalan.

Sadiay Bukidnon, bugbog, sugat ken troma ti napasaran ti tallo a Lumad a simkiyad ti taray idi kellaat ida a patudduan ti bala ti soldado nga agop-operasyon. Adda iti nabakir a paset idiy Barangay Indalasa, Malaybalay City da Levi, Jemboy ken maysa a saan a nanaganan tapno agala ti duryan idi masabat ida dagiti soldado idi Nobyembre 17. Iti panagal-alisto da, nabati da ti debomba a paltog nga us-usaren da iti panaganup. Impannakkel daytoy ti militar a "naala" iti maysa nga "engkwentro" iti maysa a yunit ti NPA, ken nagkedked nga isubli uray pay nakitungtong ti pangat ti tribu.

Idiy Masbate, nakatakyas iti gandat a pampapatay ti tallo a sibilyan nga idi ket nakasardeng iti maysa a balay idiy Sityo Milagro, Barangay Guindawhan, Pio V. Corpus. Awanan aniaman a pinatudduan ti bala ti pwersa ti 2nd IB ti balay sakbay daytoy a pinuoran.

Idiy Negros Occidental, ginandat a patayen dagiti tao ti 94th IB ti anak ti mannalon a ni Crispin Tingal Jr idi Mayo 3 idiy Sityo Paloypoy, Barangay Buenavista sadiay Himamaylan City. Kayat dagiti soldado a lappe-dan isuna nga ibutaktak ti naulpit a pampapatay dagiti soldado iti ama na. Nakatakyas isuna ken nakalisi iti panagpatudo ti bala dagiti berdu-go.

Saan met a bumaba iti 44 ti nakalak-am ti tortyur iti ima dagiti soldado. Adu kadagiti biktima ket pinagpupudutan ti soldado wenna pinabasol a tumultulong iti hukbo ti umili.

Panagaresto, panagdukot, ken panagpangta, pananglipit, ken intimidasyon

Nakapaglista ti AB ti 77 kaso ti arbitraryo a panagtiliw ken panangibalud iti 26 probinsya iti napalabas a tawen. Saan a bumaba iti 155 ti biktima kadagitoy a kaso. Kaadduan ti natiliw ken imbalud idiyay Negros Occidental (38), kasaruno ti Negros Oriental (17), Batangas (12), Kalinga (11) ken Masbate (9).

Sinampaan kadagiti ar-aramid a kaso nga *illegal possession of firearms and explosives* ken pampapatay ken napaay a pampapatay ti kaadduan kadagiti biktima tapno ipaidam ti gundaway a makapagpyansa ken mabalud ida ti mabayagan. Awan pilpillien ti militar iti tiltiliwen -- nataengan, adaan sakit, aktibista wenno uray simple a sibilyan laeng iti baryo.

Idiyay Masbate, tiniliw ti 70-anyos a ni Dolores Rapsing-Belibit iti simple a rason a kabsat isuna ti pimmusay a ni Jose Rapsing, martir ti rebolusyonaryo a tignayan, a nakanaganan ti kumand ti NPA-Masbate. Siyam nga yunit ti militar ken pulis ti dimmarup iti balay na idiyay Barangay Bolo, Masbate City, Masbate idi Setyembre 30. Sinampaan isuna ti dua a kaso ti pampapatay, gandat a pampapatay, ken dadduma pay a krimen.

Idiyay Bohol, rinaut ti pinagtipon a pwersa ti Criminal Investigation and Detection Group (CIDG) ken PNP ti balay ni Adolfo Salas Jr, 75 anyos, am-ammo met iti awag a Tatay Opong, idiyay Purok 5, Barangay Tubod, Candijay, Bohol agarup ala-1 ti parbangon idi Mayo 25. Sinukimat ti balay na iti bisa ti maysa a *search warrant* ken pinaruar a naalaan ti pistola a kalibre.45 ken maysa a kalibre .38, adu a bala ken maysa a granada. Kameng a tagapagtakder isuna ti pamprubinsya a balangay ti Kilusang Magbubukid ng Pilipinas na Humabol-KMP.

Iti maudi a lista ti grupo a Karapatan, addan ti 795 balud pulitikal iti pagilian nu sadinno 159 ket babbai. Kadagitoy, 98 ti addaan sakit ken 78 dagiti nataengan. Walopulo ket uppat (84) kadakuada ket tiniliw ken imbalud iti poder ti rehimen US-Marcos.

POKUS: Dagiti basura a kaso

Iti sango ti patakaran ti rehimen US-Marcos a nasaknap a panagaresto, nakapaglista kadagiti umun-una a balligi dagiti aktibista ken grupo iti karbengantaoy idiay Batangas kalpasan ti nagsasaruno a panangibasura kadagiti agtutuon a kaso laban kadakuada.

Agsasaruno nga imbasura dagiti korte idi Nobyembre dagiti kaso nga insampa ti 59th IB laban iti uppat nga aktibista idiay Southern Tagalog a da Hailey Pecayo, John Peter Garcia, Ken Rementilla ken Jasmin Rubia. Insampa kadakuada dagiti kaso ti panaglabsing iti RA 9851 wenno Act on Crimes Against International Humanitarian Law, Genocide and other Crimes Against Humanity ken Anti-Terror Law.

Us-usaren ti rehimen US-Marcos ti Anti-Terror Law tapno nasaknap a lipiten ken atakien dagiti kritiko ken lumablabaan iti kontra-umili a patakaran na. Iti Southern Tagalog pay laeng, saan a bumaba iti 19 nga aktibista ti sinampaanen kadagiti kaso usar daytoy a linteg.

Nailista met ti AB iti napalabas a tawen ti 87 a biktima ti panagdukot. Dagiti kaso ti panagdukot ket kagalgaladan ti nalawag nga intensyon ti estado nga igagara nga ilemmeng ti biktima ken iyulbod nga adda iti kustodiya da dagitoy. Ti dadduma kadagiti biktima ket imparang ti estado a natayen kalpasan ti mano panawen a panagpukaw, wenno saan ket nabalud kadagiti ar-aramid a kaso.

Iti listaan ti AB iti napalabas a tawen, 18 kadagiti dinukot ket pinatay dagiti pwersa ti estado. Dumandanon met iti 10 dagiti dinukot iti napalabas a tawen a saan pay latta nga imparang. Iti kabuklan, iti panagturay ti rehimen US-Marcos, addan ti saan a bumaba iti 11 desaparesidos.

11

DESAPARESIDOS

 Elgene Mungkal

 Hulyo 3, 2022

 Moncada, Tarlac

 Ma. Elena Pamposa

 Hulyo 3, 2022

 Moncada, Tarlac

 Ariel Badiang

 Pebrero 7, 2023

 Manolo Fortich, Bukidnon

 Renel delos Santos

 Abril 19, 2023

 Hinigaran, Negros Occidental

 Denald Laloy Mialen

 Abril 19, 2023

 Hinigaran, Negros Occidental

 Lyn Grace Martullinas

 Abril 19, 2023

 Hinigaran, Negros Occidental

 Dexter Capuyan

 Abril 28, 2023

 Taytay, Rizal

 Gene Roz Jamil de Jesus

 Abril 28, 2023

 Taytay, Rizal

 Bea Lopez

 Setyembre 15, 2023

 Sibalay City, Negros Occidental

 Lee Sudario

 Setyembre 29, 2023

 Gabaldon, Nueva Ecija

 Norman Ortiz

 Setyembre 29, 2023

 Gabaldon, Nueva Ecija

Nagbalin a nasaknap ti taktika ti rehimen US-Marcos a panagdukot ken sikreto a panangibalud kadagiti sibilyan, mannakigubat ti NPA ken dagiti rebolusyonaryo iti gandat a "pabaliktaden" ida ken usaren iti narugit a gerra ti estado. Ditoy a gasgastaren ti rehimen ti *confidential* ken *intelligence funds* iti panagabang wenno panagipatakder kadagiti aw-awagan na a *safe house* nu sadinno nga ipapauneg dagiti nakemmeg iti saan a mairusok a pamuspusan ti panagtortur (mental, emosyonal ken piskal).

Idiay Eastern Visayas, tengngel ti 8th ID da Mariel Rebato ken Monica Ogacho, agpada a kaan-anak, ken dagiti maladaga da. Kadua da a nakabalud iti kampo ti 8th ID idiay Barangay Maulong, Catbalogan, Samar da Marygrace Tambis Bicina, Renato Chokoy Rufo ken tallo pay a dinukot ti militar manipud iti ab-abangan da a balay idiay Calbayog City idi pay Disyembre 2022. Awan ti nakasampa a kaso laban kadakuada ngem agtaltalinaed da a nakabalud ken saan a masarungkaran dagiti kabagian. Awan met ti ligal a representasyon da.

Nakapaglista met ti AB ti saan a bumaba iti 103,736 biktima ti panagpangpangta, panangliplipit ken intimidasyon. Nagbalin a nakadidillaw kadagiti kaso ti panangliplipit ken pammutbuteng ti panagatake iti karbengan iti panagteged ken nawaya nga asosasyon ken unyonismo. Laksid daytoy, surok a dakdakkal ti bilang dagiti biktima nu iraman ti rinib-ribu pay nga imparada ken inkapilitan a "pinasurender" ti militar kas kameng wenno tagasuporta ti NPA iti syudad ken kaaw-awayan.

POKUS: Naidumduma a tured da Jhed ken Jonila

Naklaa ti National Task Force-Elcac ken AFP iti bukod na a *press conference* idi Setyembre 19 idi natured nga imbutaktak da Jhed Tamano ken Jonila Castro ti panagdukot, detensyon, ken panagpangta ken panangpilit, maikaniwas iti kayat a paruaren ti militar nga isuda ket "surenderi."

Da Tamano ken Castro ket dinukot dagiti ahente ti militar idiy Orion, Bataan idi Setyembre 2. Agpada da nga aktibista a maka-kalikasan a sigud nga estudyante ti Bulacan State University. Segun kadagiti nakaimatang, limmaban dagiti dua kadagiti armado a lallaki nga inkapilitan a nangilugan kadakuada iti maysa a van. Ginandat pay ti maysa nga umuli iti tarangkaan ti asideg a balay ngem saan isuna a nakalibas. Dagiti laengen tsinelas da ti nabati a pakakitaan ti naranggas a panagdukot kadakuada. Iti uneg ti van, nagpakaammo kadakuada dagiti soldado kas ahente a paniktik ti 70th IB. Iti uneg ti 14 aldaw, inyulbod ti militar a tengngel da ti dua.

"Ti kinaagpayso na, dinukot dakami ti militar," natured nga imbaga da Castro ken Tamano, a nakakigtutan la unay ti kaabay da a kumander ti 70th IB. "Saan nga agpayso daydiay linaon ti *affidavit* (a simmurender kami) gapu ta inaramid daydiay ken pinirmaan iti uneg ti kampo ti militar."

Aliaw ti militar kadagiti komunidad

Iti nagan ti napennek a panggep a naan-anayen a "rebbeken" ti rebolusyonaryo a tignayan iti kaaw-awayan wenno di ketdi "pagtalinaeden" ti nagun-oden a balligi ken deklarasyon nga "insurgency-free" kadagiti probinsya, adu a komunidad iti kaaw-awayan ti ginagara dagiti operasyon kombat ti AFP ken PNP. Us-usaren na ti nasurok 166 batalyon pangkombat ti militar ken pulis kadagiti *focused military operation*, uray pay ti manu ribu a pwersa a paramilitar.

Iti naglabas a tawen, nailista ti AB ti saan a bumaba iti 4,524 biktima ti inkapilitan a panagpabakwit ken dislokasyon. Surok-kumurang 3,200 met ti biktima ti blokeyo iti makan ken ekonomya. Iligal nga us-usaren

dagiti soldado ti AFP dagiti sibilyan nga istruktura kadagiti sentro ti populasyon nu sadinno nga apektado ti 3,356 residente.

Iti kabuklan, nailista ti AB iti napalabas a tawen ti 54 a kaso ti *aerial bombing*, istraping ken panagkanyon idiay Agusan del Sur, Aurora, Bukidnon, Cagayan, Iloilo, Kalinga, Masbate, Negros Oriental, Negros Occidental, Northern Samar, Samar ken Oriental Mindoro.

POKUS: Terorismo militar idiay Zambales Mountain Range

Awan sarday a *focused military operation* ti iwaywayat dagiti pwersa militar ken pulis iti amianan a paset ti Zambales Mountain Range. Nangrugi pay Enero, nangirussuat ti operasyon ti 7th ID iti lugar ngem mas pinakaro daytoy iti napalabas a dua bulan. Apektado dagiti umili ti Zambales, Tarlac ken Western Pangasinan.

Manipud maudi a lawas ti Setyembre aginggana maika-dua a lawas ti Oktubre, saan a bumaba iti maysa kumpanya ti 69th IB ti simmakop ken nangburibor iti biag dagiti tao iti sagidua a barangay kadagiti ili ti Iba ken Palauig idiay probinsya ti Zambales. Iti panawen ti operasyon, agirusussuat dagitoy ti tsekpoynt ken agrekrekisa kadagiti alikamen ti amin a dumaldalan. Saanen a makaan-anup ken mabiruk iti bambantay dagiti agnanaed ditoy.

Innayon met idiay Zambales Mountain Range ti tropa ti 71st IB manipud idiay rehiyon Ilocos. Mangiyun-una daytoy iti panagiwayat ti RCSP idiay Western Tarlac ken Western Pangasinan. Agkamkampo ti yunit kadagiti baryo ken inkapilitan a "paspasurenderen" dagiti sibilyan. Katinnulong na ti 3rd Mechanized IB a nangpatakya kadagiti mannalon nga agnanaed ken agsuksukay idiay Tinabla, maysa a komunidad nga adda iti kabambantayan iti nagbeddenggan ti San Jose ken Mayantoc, Tarlac. Aglanglanga daytoy a sementeryo kalpasan a mapatalaw dagiti residente gapu ti panagkampo ti 3rd Mechanized IB.

Panangiluges iti karbengan ti babbai ken ubbing

Awan sansantuen ti AFP ken PNP iti narugit a gerra kontra-insurhensya na laban iti rebolusyonaryo a tignayan. Iti naduma-duma a paset ti pagilian, adu nga ubbing ken babbai ti apektado ti operasyon militar ken direkta a punpuntiryaen dagiti armado a galamay ti estado.

Lallalo a nadagdagsen ti panangiluges iti karbengan-ubbing ken babbai. Partikular a dinakamat ti Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict ti United Nations General Assembly idi Disyembre 14, 1974 a maysa a krimen iti gubat ti "amin a porma ti pananglipit ken naulpit ken saan a makatao a panagtrato iti babbai ken dagiti ubbing, karaman ti panangibalud, tortyur, panagpaltog, sapaap a panagaresto, kolektibo a pannusa, panangdadael iti pagtaengan ken inkapilitan a panagbakwit, nga inrussuat kadagiti operasyon militar dagiti pwera a makigububat (Bilang 5)."

Iti listaan ti AB, lima nga ubbing ti pinatay dagiti soldado iti napalabas a tawen. Nakaad-adu nga agtutubo ti nagbalin a biktima ti inkapilitan a panagbakwit ken dislokasyon gapu ti awan anawa a panagpaltog, panagkanyon ken panagbomba asideg kadagiti komunidad da.

ATAKE ITI KARBENGAN-UBBING

BILANG TI BIKTIMA

7,302

BILANG DAGITI INSIDENTE

250

5

PAMMAPATAY

7

PANAGDUKOT

5

NAPAAY A
PAMMAPATAY

15

PANAGARESTO
KEN PANAGIBALUD

47

AWAN ANAWA
A PANAGPALTOG

185

BLOKEYO ITI MAKAN
KEN EKONOMYA

7

PANANGPASAKIT

1,425

INKAPILITAN A PANAGBAKWIT
KEN DISLOKASYON

664

PANAGPANGTA,
PANANGLIPIT, INTIMIDASYON

3

PANANGPILIT

POKUS: Kinaranggas iti ubbing idiay Western Samar ken Bukidnon

Sadiay Western Samar, pinatay iti panagpalto-paltog dagiti soldado ti 63rd IB ti maysa a 2-tawen a ni Intoy, kadua ti lolo na a ni Ronie Obiado, idiay Sityo Salvacion, San Jose de Buan, Western Samar idi Setyembre 25. Nakataray paa-dayo ti asawa ni Obiado ngem saan pay a nasarakan aginggana ita. Nakasalakan met iti panagpalto-paltog dagiti nagannak ni Intoy. Pinaruar ti militar a Nalabaga a mannagigubat ni Obiado tapno kalluban ti krimen.

Idiay Bukidnon, tiniliw ti 88th IB ti ina a ni Charlyn Pacquiao Dionson, kakuyog ti idi ket dua bulan pay laeng a maladaga na a ni Baby Asly idi Pebrero 28 ken sinampaan ti kaso a panagpuor. Nawayaan isuna idi imbasura ti korte ti ar-aramid a kaso. Ngem walo bulan kalpasan na, tiniliw da manen ken imbalud, kakuyog ti idi ket 11-bulanen a ni Baby Asly. Napilitan isuna a "simmuko" kadagiti pulis iti daytoy a panawen gapu ta naaddaan sakit ni Baby Asly ken marigatan nga aganges. Saan da a makadap-aw iti pagagasan gapu iti danag kasilpo ti kaso a naisampa kenkuana. Ganggandaten itatta ti estado nga isina ti ubing kenkuana, kabayatan a pilpiliten isuna a "makitinnulong" iti militar.

Nailista met ti AB iti napalabas a tawen ti lima a kaso ti panangrames ken sekswal a panangabusu laban iti babbai. Nailista dagitoy a kaso idiay Batangas, Negros Occidental ken Oriental Mindoro.

Idiay Oriental Mindoro, dua a babbai idiay Bongabong ti rinames dagiti soldado ti 203rd IBde ken CAFGU idi Agosto. Tapno ilimed ti krimen ken paulimeken ti maysa iti biktima, pilot a binayadan dagiti pasista ti ₱30,000 ti pamilya na.

Idiay Negros Occidental, dua a kaso ti panangrames dagiti soldado ti 94th IB ti inreport dagiti residente ti Barangay Carabalan, Himamaylan City. Napasamak ti krimen idi nagpa-bayle (pasala) dagiti soldado iti barangay idi maudi a lawas ti Agosto.

Siit iti tungtungan a pangkappia

Kabayatan nga agpospostura a kayat a makitungtong ti Gobyerno ti Republika ti Pilipinas (GRP) iti National Democratic Front of the Philippines (NDFP) iti pinirmaan nga Oslo Joint Statement idi Nobyembre 23 idiy Oslo, Norway, agtaltalinaed nga adu ti lapped ken maikaniwas ti patakaran a patpatarayan ti rehimen US-Marcos kasilpo ti kappia.

Iti napalabas a tawen, insayangkat ti rehimen Marcos ti awanan-asi a kampanya a likidasyon ken panagtiliw kadagiti konsultant iti *negotiating panel* ti NDFP. Dua a konsultant ti pinatay, maysa ti nadesaparesidos ken dua ti iligal a tiniliw. Iti agdama, agtaltalinaed a nakapupok kadagiti pagbaludan ti reaksyonaryo nga estado ti saan a bumaba iti 17 konsultant ti NDFP.

Manuel Tinio. Pinatay idi Abril 14. Pito beses a napaltugan ni Tinio kalpasan a makemmeg kabayatan nga agmanmaneho ti motorsiklo idiy nagbeddangan ti San Miguel ken Ubay idiy Bohol.

Rogelio Posadas. Dinukot idi Abril 19 ken pinaruar a natay idi Abril 20. Agbibiyahe idi ni Posadas idiy Aranda-La Castellana Road idiy ili ti Hinigaran, Negros Occidental idi sinada ken kemmegen dagiti soldado. Pinaruar isuna a natay iti maysa nga engkwentro idiy Barangay Santol, Binalbagan kabigatan na. Dinukot met ti kadua na a maysa nga organisador ti mannalon ken dua a drayber dagiti motorsiklo a nagluganan da.

Ariel Badiang. Naipadamag a dinukot idi Pebrero 6. Naudi a nakita ni Badiang idiy Manolo Fortich, Bukidnon nu sadinno isuna nga agpapalaing iti sakit. Saan pay isuna nga imparang ti militar aginggana itatta.

Ruben Saluta. Tiniliw idi Enero 30. Agdama a nakabalud ni Saluta, 75, kakuyog ti asawa na a ni Presentacion Saluta, 63, kalapasan a tiliwen ida iti pagdagdagusan a balay idiy Dona Soledad, Barangay Labangal, General Santos City. Tiniliw met ti kadua da a ni Yvonne Losaria.

Eric Casilao. Tiniliw idi Abril 1. Kinemmeg ni Casilao idiy Malaysia kabayatan a bumalballasiw agturong Thailand. Agdama isuna a nakapupok idiy Davao.

MAKIDANGADANG PARA ITI HUSTISYA!

Hustisya ti sangsangkamaysa a pukkaw ti umili a Pilipino para kadagiti amin a biktima ti panaglabsing iti karbengan-*tao* ti rehimen US-Marcos. Rumbeng a napinget nga ibutaktak, tubngaren ken singiren ni Marcos kadagiti patakaran iti pananglipit ken terorismo ti estado. Ummungen ken iturong ti pungtot ti masa iti rehimen Marcos kabayatan a makidangdangadang tapno pasungbaten ti bunggoy a Duterte kadagiti krimen iti masa iti panawen ti panagturay na.